Opłata pocztowa opłacona ryczałtem.

NOWINY KRAJOZNAWCZE

Tygodnik
Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej.

Nr. 5 | KRAKOW, 13 GRUDNIA 1931 R. | Rok I.

Jak to we św. Łucyją

(13. grudnia) prząść nie było wolno.

Opowiadanie ludowe z wsi Soli pow. żywieckiego.

Znane jest powszechnie w Polsce przestrzeganie zakazów, wstrzymywanie się od pewnych prac w okresie świątecznym, znajdujące swe źródło w wierze, że w okresach tych jest człowiek specjalnie narażony na działanie złych sił.

Niniejsze opowiadanie omawia wypadek, kiedy kobieta nie zastosowała się do zakazu przędzenia od św. Łucji do Bożego Narodzenia.

Dawniej we św. Łucyją prząść nie było wolno. Ale jedna baba to zniwazała i przendła.

Az tu przychodzi deboł w postaci człowieka duzego, silnego i nic wiency nie goda, ino jej wyrachował, ile ma wyprząść dla niego do wiecora.

Baba sie zlonkła i poleciała po rade do ksiendza. Ksiondz jej porail, coby kazde wrzeciono owineła od spodu do wirchu trzy rozy.

Baba takoz zrobiła, a jak deboł przyseł, pokozała mu wrzeciono naprzendzione.

Deboł ino pokiwoł se glową, zaklon i pedzioł: „Baba, skondzeście ino tyla rozuniu nabrali”- i poseł dali.

KRONIKA

Uroczystość św. Mikołaja.

Staraniem Koła Kraj. Wł. Orkana przy III gimn. został urządzony w sobotę dnia 5. XII. b. r. o godzinie 5-tej po południu w auli gimn. ŚW. MIKOŁAJ.

Na program złożyły się przemówienia, tańce, monolog i orkiestra tegoż Zakładu pod kierownictwem P. PROF. KOWICKIEGO Szczególnie miłym był kujawiak z wdziękiem odtańczony prz.z 7 dmio letnię dziewczynkę - Mauberównę. Przy fortepianie była p. Mada Orlińska. - Duszą całej uroczostości był P. PORF. BIERNAKIEWICZ Opiekun Koła III gimn.

Wieczornica Krajoznawcza.

Harcerskie Koło Krajoznawcze im. M. Karłowicza urządziło dnia 7. grudnia w sali ks Kuznowicza „WIECZÓR KRAJOZNWCZY“, który zgromadził licznie krakowskie krajoznawczynie i krajoznawców.

Program tej „Wieczornicy“ był bardzo bogaty i wcale zajmujący. Na samym początku symfoniczna orkiestra Państw. Sem. Męsk. pod batutą P. PROF. FR. KONIORA odegrała: „Polonez hetmański“ - Osmańskiego. „Preludium“ - Chopine i wstęp do wodewilu „Cud nad Wisłą” - Fr. Koniora. W dalszym ciągu chór Państ. Sem. M. pod kier. p. prof. Koniora odśpiewał pieśni Galla „Czegóż kalino” „Umarł Maciek”, „Dziś dziś’..

Nadprogram z powdu bisowania odśpiewał tenor kol. St. Gnojek na tle murmuranda „pieśń dziadowską”, którą przyjęto burzą oklasków i na żądanie publiczności musiano ją powtórzyć.

Dalej odtańczyły bardzo efektownego czardasza harcerki z I druż. ż. z Wieliczki drh. Mazurówna i drh. Lepiarska przy fortepianie była drh. Aptekarzówna.

Następnie baryton p. KOZAK CZ. odśpiewał parę pieśni. Po pięciominutowej przerwie chór. P. Sem. M. odśpiewał melodję ludową Lachmana, a krajoznawczynie z Państw. Gimn. Ż. odtańczyły oberka i góralski go. Na zakończenie skrzypek p. Jaśkiewicz odegrał „Elegję” Skorżyńskiego i kujawiaka Wieniawskiego. Wieczornica miała nadzwyczaj miły charakter.

Akademja Tetmajerowska.

W niedzielę, dnia 6 b. m. odbyła się w Złotej sali Domu Katolickiego akademja ku czci Kazimierza Tetmajera, zorganizowana przez Związek Podhalan. Uroczystość rozpoczęła się wprowadzenien przez górali Jubilata, następnie muzyka podhalańska odegrała: „Hej idem w las” a chór „Echo” odśpiewał pieśni ludowe w układzie Lachmana. Po produkcjach chóru krótkie przemówienie o Tetmajerze wygłosił p. dyr. Zachemski, prezes Zw. Podhalan a jedna z góralek zadeklamowała: „List Hanusi”. Następnie prof.

U. J. Dr. Stefan Kotaczkowski wygłosił prelekcję o Tetmajerze jako twórcy „Skalnego Podhala".

Dalej p. A, Zachemski przy wtórze gęśli wypowiedział wiersz St. Stwory, poczem odtworzył w gwarze ludowej nowelę K. Tetmajera p. t. „Franek Seliga i Pan Bóg" — W gorących słowach wyraził hołd dla Piewcy Podhala delegat Słowaczyzny literat, p. Jan Davcik. Jubileuszowe Gody Tetmajerowskie zakończyły efektowne tańce góralskie: „krzesany" i „zbójnicki"

Krakowianie przez całą niedzielę mogli oglądać spacerujących po mieście dziarskich juhasów i dorodne góralki. R. K.

KOMUNIKATY I OGŁOSZENIA.

ODCZYT Dnia 13 bm. (w niedzielę) o goz. 11-tej w auli Gimnazjum VII wygłosi p. Jędrzej Cierniak, wizytator ministerjalny odczyt p. t. „Artystyczna uroda muzyki ludowej" Odczyt będzie ilustrowany muzyką ludową. Wstęp dla członków Kół Krajoznawczych bezpłatny, dla niečzłonków 5o groszy.

TYLKO ZA 10 GR. znaczek poczt. przylepiajcie na pocztówki wyd.ne przez Muzeum Etnograficzne przesył jąc na nich życzenia świąteczne, życzenia nie mają mieć więcej jak pięć słów, prócz daty i podpisu. Pocztówki kolorowe z nadrukiem „Wesołych Swiąt" są do nabycia w cenie po 10 groszy w swietlicy Kra. i u wszystkich sprzedawców „Nowin Kraj.".

NA ZEBRANIU ZRZESZENIA 4/12. br. postanowiono urządzić dla Krajozn.

1) KURS KARTOGRAFICZNY.
2) KURS PRZEWODNIKOW po Krakowie połączony z nauką o stylach

Obydwa te kursy są bezpłatne.

P. T. Czytelnicy czytelniczki! Prosimy o nadsyłanie artykułów:

a) czytelnych
b) pisanych po jednej stronie kartki
c) z podaniem prawdziwego imienia i nazwiska autora (dla Redakcji) (do druku może być pseudonim).
d) podpisanych przez opiekuna (kę) swojego Koła.

WP. MARYSIA C. Informacji o warunkach pobytu w Beskidach Zach. można zasięgnąć w każdy poniedziałek od 6—7 wieczór w lokalu Redakcji.

RYDZ ŚMIGŁY. Dawno to było — dobre — czekamy na jeszcze lepsze.

WP.J.S. — Projekt postawienia skoczni narciarskiej w Ojcowie istnieje ale, proj kt od realizacji jest daleki.

WYCIECZKI PO MIESCIE.

„Staraniem kol. Andrzeja Piotrowskiego odbędą się w niżej podanych terminach następujące wycieczki:

1) 13 grudnia br. (niedziela) o godz. 10 rano Elektrownia miejska, zbiórka o godz' 10 rano przed Elektrownią przy ul. Dajwór 27.
2) 18 grudnia (piątek) Fabryka Iskra i Karmański. Zbiórka o godz. 14·30 (wpół do 3-ciej) przed Fabryką przy ul. Lubelskiej 12.
3) 22 grudnia (wtorek) Fabryka Czekolady Piasecki S. A. Zbiórka o godz. 14·30 (wpół do 3-ciej) przed Fabryką przy u. Wrocławskiej 17".

Wzywamy wszystkich kolegów i koleżanki do jak najliczniejszego wzięcia udziału w wymienionych wycieczkach.

Nasze agentury.

C. d.

Sem. S. T. L. - Surowianka i Krzysztoforska.
Powszech. Szkoła św. Jana Kantego - Latko Jerzy IV kl.
Państw. Gimn. I. Malczyk
„ Sem. Ż. Kowalska
Sem. Żeńskie Reja - Sadowińska
Państw. Gimn. V. - Wdowicki Leon
Herc. K. Kr. - Walenta Zyg.
Szkoła św. Wojciecha - Dworski Bogdanowicz
Państw. Sem. Męsk Szydło - Jarocki.

(C. d. n.)

„Orli Lot" nr. 8-9.

Podwójny zeszyt za październik i listopad zawiera obfitą i interesującą treść. Na wstępie p. S. Udziela, dyr. Muz. Etnogr. opisuje skały ciężkowickie. Ten artykuł łączy się treścią z dodatkiem ilustracyjnym dodanym przez Państw. Radę Ochrony Przyrody. Ze względu na zbliżające się święta znajdujemy tu obszerny artykuł dra Jerzego hr. Mycielskiego o dawnych opłatkach polskich. Ciekawą jest wiadomość o angielskiej organizacji „Odkrywców świata". Następnie kilka arkulików nadesłanych przez Koło Krajoznawcze Szkoły Powszechnej w Katowicach - Ligocie, Koła gimn. w Brzozowie i w Krakowie.

Ważną jest „Instrukcja dla zbierania nazw geograficznych dla „Słownika Geograficznego". Obfity dział kronikarski i sprawozdawczy zamyka numer.

Przedłużenie Wystawy.

Wobec licznej frekwencji wystawa prac krajoznawczych zostaje przedłużona do 20 bm. Nie zwlekaj zwiedź wystawę. Wstęp 10 gr.

Wielka Gwiazdkowa Nagroda!

Czeka tego, kto wyszuka źródło nabycia szopki krakowskiej (stary model). Zgłoszenia u Kol. Prezesa Zrzeszenia codź. od 5-6 pop. w Świetlicy K. Kr.

Sprostowanie.

Autorką artykułu „Koszykarstwo w okolicach Krakowa" umieszczonego w 4-tym numerze „Nowin" jest kol. Aniela Zabierzowska kurs IV. Sem. T. S. L.

Numerek niniejszy wychodzi w b. szczupłej ubjętości. Uszczerbek ten wynagrodzimy w numerze świątecznym.

Bierzcie gremialnie udział w wycieczkach po mieście (patrz na str. 3)

Skarbniczką Zrzeszenia jest obecnie kol. Olga Żurkówna (Państw. Gimn. żeńskie).

„Nowiny Krajoznawcze" wychodzą w każdą niedzielę z wyjątkiem feryj szkolnych.
Cena numeru pojedynczego 15 gr. Prenumerata wynosi: miesięcznie 60 gr. kwartalnie 1·80 zł.
Cena ogłoszeń: cała strona 60 zł., mniejsze odpowiednio mniej, najmniejsze 2,50 zł.
Wydawca: Zrzesz Kół. Kraj. Mł. Szk. w Krakowie w osobie opiekuna Dr. Czesława Skopowskiego
Pisemko redaguje Komitet. Redaktor odpowiedzialny Czesław Kozak.
Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Straszewskiego 22 m. 8.
Drukarnia „Fortuna" Kraków, Powiśle 12. Tel. 167-92, pod zarządem Władysława Kostucha.